

Latvijas Dabas fonds
ldf@ldf.lv

Latvijas Ornitoloģijas
biedrība
putni@lob.lv

**Pasaules
Dabas
Fonds**

sadarbībā ar

Pasaules Dabas Fonds
info@pdf.lv

04.12.2019.

Valsts kancelejai
vk@mk.gov.lv

Par noteikumu projektu “Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 18 decembra noteikumos Nr. 935 “Noteikumi par koku ciršanu mežā”” (VSS-651, TA-2177)

Latvijas Dabas fonds (LDF), Pasaules Dabas fonds un Latvijas Ornitoloģijas biedrība **kategoriski iebilst pret noteikumu projekta tālāku virzību** bez stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk tekstā – SIVN) veikšanas.

Pastāv risks, ka šo noteikumu pieņemšana ilgtermiņā radīs negatīvu ietekmi uz šādiem Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamiem biotopu veidiem: 9010* Veci vai dabiski boreālie meži (prioritāri aizsargājams biotops), 9050 Lakstaugiem bagāti egļu meži), 9060 Skujkoku meži uz osveida reljefa formām un 91D0* Purvaini meži (prioritāri aizsargājams biotops). Saskaņā ar Ziņojumu Eiropas Komisijai par ES nozīmes biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā par 2013.-2018.gadu, visi šie biotopi ir nelabvēlīgā aizsardzības stāvoklī.

Galvenās cirtes caurmēra samazināšana atstās būtisku negatīvu ietekmi arī uz īpaši aizsargājamām putnu sugām. Īstermiņā (tuvākajās desmitgadēs), augot ciršanas apjomiem, palielināsies bojāgājušo ligzdu skaits (LDF dati liecina, ka jau šobrīd mežizstrādes rezultātā tiek izpostīti 10% neaizsargāto mazo ērgļu ligzdu ik gadu, skat. vēstuli VARAM/ZM pielikumā), bet ilgtermiņā, arī ciršanas apjomiem stabilizējoties, mazināsies dzīvotņu pieejamība sugām, kas saistītas ar veciem mežiem vai lieliem kokiem, piemēram, melnajam stārķim, melnajai dzilnai, mazajam ērglim, bikšainajam apogam.

Šos riskus kritiskus padara fakts, ka Latvijā nav izveidoti mehānismi, kas pirms ciršanas uzsākšanas meža apsaimniekotājam/īpašniekam liktu apzināt dabas vērtības mežā. Tādējādi, par spīti Eiropas Padomes 2009. gada 30. novembra direktīvas 2009/147/EK “Par savvaļas putnu aizsardzību” un Eiropas Padomes 1992. gada 21. maija Direktīvas 92/43/EEK “Par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību” prasībām, valstī notiek ES nozīmes aizsargājamo sugu un biotopu iznīcināšana, neveicot to apzināšanu un novērtēšanu. Uz šo nepilnību norādīja arī Eiropas Komisijas Vides ģenerāldirektorāta Dabas nodaļas vadītājs Nicola Notaro 2019. gada 17.septembrī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā notikušajā sanāksmē par ES Dabas Direktīvu ieviešanu.

Tāpēc, ievērojot Eiropas Savienības likumdošanā noteikto piesardzības principu, nav pieļaujama grozījumu apstiprināšana, pirms veikta to ietekmes precīza novērtēšana un ietekmes uz dabas vērtībām kvantificēšana, vērtējot šo grozījumu ietekmi ilgtermiņā, un novērstu risku vēl vairāk pasliktināt īpaši aizsargājamo biotopu un sugu stāvokli.

Atkārtoti norādām uz to, ka “Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādnes 2015.–2020. gadam” (turpmāk tekstā “Pamatnostādnes”) neparedz izmaiņu veikšanu kritērijos, kad atļauta mežaudzes nociršana galvenajā cirtē (audzes vecums vai vidējais caurmērs). Noteikumu projektā paredzētā

audzes vidējā caurmēra samazināšana, kad atļauts veikt galveno cirti, neatbilst caurmēriem, kādus koki var sasniegt Meža likumā noteiktajos vecumos. Faktiski tiek paredzēts atļaut cirst par vairākām desmitgadēm jaunākus mežus. Līdz ar to, Pamatnostādnēm veiktā Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskatā nav vērtēta grozījumu projekta ietekme uz vidi. Tajā ir ietverts mežsaimniecības vispārējās ietekmes novērtējums, bez jebkādas piesaistes šim noteikumu projektam.

Turklāt, Pamatnostādņu Vides pārskats identificē virkni ierobežojumu, kas mazina slodzi uz meža ekosistēmu, un šie ierobežojumi ir: ciršanas vecums galvenajā cirtē, cirsmas maksimālā platība un pienākums noteiktā termiņā atjaunot mežaudzi (Vides pārskata 3.3.2.3. nodaļa). Noteikumu "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumos Nr. 935 "Noteikumi par koku ciršanu mežā"" projektā paredzētā koku ciršanas caurmēra samazināšana pēc būtības ir pasākums, kura mērķis ir samazināt vienu no Vides pārskatā minēto slodzi ierobežojošo pasākumu – ciršanas vecuma galvenajā cirtē - efektivitāti. Tādējādi nav pieņemams ZM Noteikumu anotācijā iekļautais skaidrojums, ka Pamatnostādnēm veiktais SIVN vērtē arī šī noteikumu projekta ietekmi uz vidi. Tāpēc atkārtojam jau iepriekš izteikto lūgumu veikt SIVN plānotajiem noteikumu grozījumiem, vērtējot tos kā pielikumu Pamatnostādnēm.

Pielikumā pievienojam arī mūsu 28.oktobra vēstuli K.Kariņam un 6. novembra vēstuli VARAM/ZM, kas plašāk ilustrē problēmu kopumu.

Ar cieņu,

Ģirts Strazdiņš, Latvijas Dabas fonda direktors

Jānis Rozītis, Pasaules Dabas Fonda direktors

Viesturs Ķerus, Latvijas Ornitoloģijas biedrības valdes priekšsēdētājs

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU